

Aivar Mäe sõnul on tippmuusikant nagu tippspordlane: kui trenni ei tee, hakkab kvalifikatsioon kannatama. Lisaks vajavad artistid publikut ja aplausi.

AIVAR MÄE: pärast koroonat hakkab esimesena õitsema kultuurivaldkond

JAAANUS KULLI
Õhtuleht

„Veebruar ja märts on meie teatri jaoks olnud alati kõige traagilisemad kuud. Ilm on kehv, inimesed nohused. Seetõttu on desinfitseerimisvahendid juba kümnekond aastat olnud meie inimestele sama tuttavad nagu seep ja soe vesi,“ üllatab mõneti rahvusoper Estonia peadirektor Aivar Mäe.

„Nii et siin majas oli kätepesu ja desinfitseerimine juba aastaid enne koroonat täiesti loomulik igapäevane tegevus. Meil kulub desovahendeid keskeltläbi 60 liitrit kuus ning see pole meie jaoks üldse nagu teema. Oleme kõik need aastad püüdnud majast eemal hoida väiksematki viirusepuhangut, sest selle levik maja sees tähendaks meie jaoks sadade tuhandete eurode korstnasse kirjutamist, kuna asendusesinejad tuleb leida ülikiresti ja ülikalli raha eest kas Euroopast või mujalt,“ tõdeb teisipäeval 60. sünnipäeva tähistanud Mäe.

Suurest juubelipeost pole praegu mõistagi juttu. „Selles mõttes peaksin koroonale ise-

gi natuke tänulik olema. See mure oli mul kivina kaelas. Nüüd on see murtud. Saan teha väikese peo vaid oma pere keskel,“ ütleb Mäe muiates. Mõistagi mõrult. Sest tegelikult on praegu hoopis suuremaid muresid.

„Tänase päeva tõdemus on, et oleme kaotanud publiku ja 500 töötajat istub jõude. Meie häving on iga kuu 600 000 eurot. Jah, me saame abi töötukassast ja võib-olla ka teatri-meetmest, aga olulisem rahast on ehk isegi tõdemus, et tippmuusikant on nagu tippspordlane: kui trenni ei tee, kannatab kvalifikatsioon. Ning mis seal salata, artist vajab ka publikut ja aplausi,“ märgib ta.

Kes ees, see mees

Aga Mäe kardab, et keerulised ajad on alles ees. „Selles mõttes on praegu rohkem nagu puhkuste aeg. Nüüd tuleb mõelda pigem sellele, mis saab järgmisel aastal,“ sõnab ta.

Mida rutem maja avatakse, seda lihtsam on tulevikus haavu lakkuda. „Sestap käib töö vahetpidamata. Koostame praegu kolmandat mängukava. Esimene läks luhta, teise tegeme loo-

tuses, et saame maja mais avada ehk mingiski formaadis. Nüüd on selge, et esimesed etendused toimuvad heal juhul alles septembris. Eile (5. mail – J. K.) kinnitasime mängukava septembrist detsembrini ning sel nädalal korrigeerime jaanuari mängukava juunini 2021,“ selgitab rahvusoperi juht.

„Külalissolistidega käivad pidevad läbirääkimised. Kuna kaardipakk on täiesti sassis, kehtib metsareegel, et kes ees, see mees. Kes on kiirem, see on võidumees. Enamik ooperimaju Euroopas on täielikult seiskunud, meie aga oleme olnud kiired, operatiivsed ning ma ei saa öelda, et oleksime väga kehvast seisusest. Enamiku solistidega, keda oleme tahtnud siia saada, on vähemasti eelleping

” Enamik ooperimaju Euroopas on täielikult seiskunud, meie aga oleme olnud kiired, operatiivsed ning ma ei saa öelda, et oleksime väga kehvast seisusest.

Rahvusoperi juhi Aivar Mäe sõnul on enamiku solistidega, keda on Eestisse tahtnud saada, vähemasti eelleping sõlmitud ja kuupäevad kokku lepitud.

sõlmitud ja kuupäevad kokku lepitud,“ on Mäe jutus ka rõõmsamaid noote.

Seda ka teemal, mis puudutab igapäevasesse tavarütmi jõudmist. „Sest kui rahvas on pärast koroonat rohkem paikne, hakkab esimesena õitsema kultuurivaldkond,“ usub Mäe. „Nüüd saame endale ka selle kultuurilembese inimese, kes muidu käib teatris mujal maailmas. Nii et mina näen küll juba järgmise hooaja lõpuks tunneli lõpus valgust. Arvan, et üks hooaeg kohanemist ning ülejäämine hooaeg võiks olla juba rutiinne. Iseküsimus, kuidas tulevikus saada hakkama olukorras, kui saalis su kõrval istub võõras pisut nohune inimene. Need on küsimused. Praegu on tõsiasi, et igaüks, kes korra kõhatab ja nuuskab, on potentsiaalne katkuhaige.“

900 maski saalis

Kui praegu on iga päev majas umbes kaheksa inimest, siis pärast eriolukorra lõppu, usutavasti pärast 18. maid, tehakse maja lahti, loodab Mäe.

„Etendusi me ei anna, aga valmistume uueks hooajaks. Piirangutega muidugi. Mis näi-

teks toitlustamises tähendab, et iseteenindust ehk siis Rootsi lauda ei tule. Ka meie oma kohvikus enam mitte. Kõik toimub teenindajate abil. Piletikontrollis ei rebita ega anta pileteid käest kätte. Vaid pääs saali toimub automaatkontrolli kaudu. Umbes nagu sadamates,“ selgitab Mäe.

„Ent maske me jagama ei hakka,“ rõhutab ta naerdes. Ning jagab enda silme eest läbi lastud pilti. „Kujutasin ühel päeval ette olukorda, kus on etendus, traagiline stseen ja saalist vaatab vastu pea 900 maski. Hea küll, solistidele ja orkestrantidele paistavad projektorid silma ning nad ei näe kogu aeg seda maskide merd. Aga kui lavale laskub öö, ere valgus kaob... Mul on väga hea ettekujutusvõime,“ ütleb Mäe ja kõhutab naerda.

Vaadates kaugemale praegusest saalist, lausa mitme aasta taha, kus võiks hakata terendama uus ooperimaja, ütleb Mäe, et ka see perspektiiv on tal silme ees täiesti olemas. „Ütleme nii, et on nii mõnedki huvilised-investorid, kes on nõus ooperimaja finantseerima, valmis ehitama ning hiljem loomulikult selle raha riigilt ta-

gasi saama. On ka kohti, kuhu maja püsti panna.“

Selline astus nagu rahvusoper loob ümbruskonna elama, teab Mäe. „Ooperimaja magnet on üsna võimas. Vaatame kas või analoogseid näiteid Skandinaavias, kus see on toonud kaasa massiivseid uusi kinnisvaraprojekte. Kinnisvara hinnad on seal kasvanud hüppeliselt,“ ütleb ta. Asukohtadest rääkides mainib Mäe ennekõike linnahalli ümbrust. „Aga ruumi on ka Kopli pool, seal on mõned väga fantastilised krundid,“ lisab ta.

Patareide laadimine

Kui tulla unistuste ja tulevikumuusika juurest tagasi praegusesse aega, praeguste arvude juurde, siis 60. sünnipäeva kõrval võib Mäe kirjutada uhkusega kaks arvu. Juba 11 aastat on ta Estonia peadirektor, see aga kahvatub ühe teise arvu kõrval.

„Arsise kellade ansambel on olnud mu elus juba 27 aastat,“ ütleb ta varjamatu uhkusega hääles. „See laeb patareisid. Pole otseselt valdkonna vahetus ning saan oma laksu kätte vahetult laste ja noortega suheldes,“ ütleb Mäe. „Täiskasvanute maailmas on ju hästi palju võltsi, aga lastega suheldes muutub maailmapilt palju normaalsemaks. Lapsed on vahetud ja ausad ning nende kõrval näen ka ennast kuidagi hoopis teisiti,“ ütleb ta. Tallinna ja Tartu kellade koolis on kolm ansambli – laste, noorte ja täiskasvanute oma kokku 300 kellamängijaga. „Kõlab küll klišeena, aga kes teeb, see jõuab,“ ütleb ta kommentaariks.

Kaua ta aga peadirektorina veel jõuab? „Kui inimene on 60-aastane ja ütleb, et kus nüüd on alles energiat ja kus nüüd tahaks midagi korda saata, on see puhas vale,“ tunnistab sünnipäevalaps. „Seda ma ei usu. Aga selles vanuses oled kindlasti rikas kogemuste poolest, oled tasakaalukam, ei laresta nii palju ning ma arvan, et ka otsused, mida sa langetad, on võib-olla õigemad. Ent kui küsida, kaua ma jaksan, siis viimati sõlmsin lepingu viieks aastaks. Üks aasta on läbi, mis tähendab, et neli aastat pean veel igal juhul jaksama seda vankrit vedada.“

Sünnipäevasoov on Mäel üks ja selge: „Ennekõike soovin, et mu perel lähaks hästi. Et tervis oleks korras, et lapsed ja lapselapselaps oleksid terved ning estoonlased oleksid samuti terved. Neil kõigil on oma pered, see on kokku 5000 inimest. Võib-olla kõlab paatoslikult, aga ma tahaks, et neil kõigil lähaks hästi. Pärast kõike seda, mida me paari kuuga oleme pidanud üle elama. See oleks üks suur soov.“